

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (49)

Вінниця, 2025

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 11 від 15 травня 2025 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(49) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2025. 165с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2025

ЗМІСТ

НОПЯТІККИ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

АСАУЛЕНКО АНАСТАСІЯ, СЕНСИТИВНІ ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ	5
БАКЛАНСЬКА АЛІНА, ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГРИ ЯК ПРОВІДНОГО ВИДУ ДІЯЛЬНОСТІ.....	8
БЕВЗА ДІАНА, МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У СУЧАСНІЙ РОДИНІ	11
ПОГРЕБНЯК ДІАНА, СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ У РОБОТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	15
ЗАСТАВНІЮК ЛЮБОВ, ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ...	19
ЗРАЛКО АННА, ІНТЕРАКТИВНІ ДИТЯЧІ СВЯТА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	23
ПЕТРИЧКО КАТЕРИНА, ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ НАРОДНОЇ МАТЕМАТИКИ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	30
ПЛАХОТНА АЛЛА, РОЗВИТОК ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ..	35
ПОСТУПАЙЛО АННА, ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	39
БОГОЦЬКА ВАЛЕНТИНА, СЕГЕДА МИКОЛА, МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	44
СИВАК МАРИНА, РОЗВИТОК ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	47
ПИЛЯВЕЦЬ ТЕТЯНА, РОЗВИТОК МОРАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	51
СОРОЧАН КАРІНА, ПОЗАКЛАСНА РОБОТА В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	56
ШАФАР ІВАННА, РОЛЬ СІМ'Ї У ПСИХОЛОГІЧНОМУ РОЗВИТКУ ДИТИНИ ПІД ЧАС КРИЗОВИХ ПОДІЙ	62
ЯГНІЧ НАТАЛІЯ, ФОРМУВАННЯ СВІДОМОСТІ У СТАРШОМУ ДОШКІЛЬНОМУ ВІСІ.....	65

КУЛЬТУРА, ЛІТЕРАТУРА ТА ФІЛОЛОГІЯ

У ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

МАРУСІНА ЮЛІЯ, ПОНЯТТЯ КУЛЬТУРИ ТА КУЛЬТУРНОГО «БУМУ»	71
ГУМЕНЮК ІРИНА, КОЛИ ЛЮБОВ УБИВАЄ: ФЕМІНІСТИЧНИЙ І ПСИХОАНАЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ РОМАНУ «КОХАННЯ» АНДЖЕЛИ КАРТЕР ..	74
ДОЛІШНЯ КАТЕРИНА, ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОМПОНЕНТОМ FOOD В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	82

KOLIESNIKOVA IVANNA, SENTENCE AND QUASI-SENTENCES IN MODERN ENGLISH	88
ЛАСКОРУНСЬКА АНАСТАСІЯ, ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ СЛЕНГУ: МІЖ КУЛЬТУРОЮ І МОВНОЮ ГРОЮ	94
ОШІВСЬКА ОЛЕНА, ВЛАСНІ НАЗВИ В АНГЛОМОВНІЙ РЕКЛАМІ	98
СКАЛЕЦЬКА СОФІЯ, ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ "ВІЙНА" В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ ПРО ВІЙНУ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І МЕДІЙНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ	105
СЛЮСАР МАРИНА, COEXISTENCE OF SOCIOLECTS AND REGIONAL DIALECTS IN ENGLISH-SPEAKING COUNTRIES	109
СОЛОМСЬКА ВІКТОРІЯ, STYLISTIC DEVICES IN DIGITAL JOURNALISM: EXPRESSIVE STRATEGIES IN ONLINE MEDIA TEXTS	114
ТИМОШЕНКО ВАДИМ, СИМФОНІЯ ВТРАТИ Й НАДІЇ: КУЛЬТУРНИЙ СИНТЕЗ У РОМАНІ “НОРВЕЗЬКИЙ ЛІС” ХАРУКІ МУРАКАМІ	117

ІННОВАЦІЇ СУЧАСНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

ЗВІРИК ЛЮДМИЛА, НАВЧАННЯ БІГУ НА КОРОТКІ ДИСТАНЦІЇ	123
КЛАНЦАТА ВІКТОРІЯ, ІНТЕРАКТИВНІ ПЛАТФОРМИ ТА МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ФОНЕТИЧНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	129
КОЗЮЛЬКО АНАСТАСІЯ, МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНИХ РИС ХАРАКТЕРУ ДІТЕЙ	135
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, МАРТИНЮК ВІКТОР, БИСТРИЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР, ОЗДОРОВЧИЙ ЕФЕКТ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ	140
КАСЬКО ОЛЕНА, STEM-ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ	145
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, МАРТИНЮК ВІКТОР, БИСТРИЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР, ВІДБІР ТА ОРІЄНТАЦІЯ У СИСТЕМІ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛЕГКОАТЛЕТІВ	151
СТОРОЖУК НАТАЛЯ, КАСЬКО ТЕТЯНА, ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ	156
СТРАТІЙЧУК НАТАЛІЯ, МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК	159

ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	166
---	-----

6. Лисенко Н.В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи: навч.-метод. посіб. Київ: Слово, 2018. 352 с.
7. Плохій З.П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури: теорія та практика: монографія. Київ: СПД Клименко, 2017. 320 с.
8. Половіна О., Гаращенко Л. STEM-освіта дошкільнят: виховуємо дослідників довкілля. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. № 5. С. 15-22.
9. Присяжнюк Л. Екологічне виховання дітей дошкільного віку: сучасні підходи. *Дошкільне виховання*. 2019. № 7. С. 3-7.
10. Davis J., Elliott S. Research in Early Childhood Education for Sustainability: International perspectives and provocations. Abingdon: Routledge, 2018. 320 p.
11. Palmer J. Environmental Education in the 21st Century: Theory, Practice, Progress and Promise. Abingdon: Routledge, 2019. 284 p.

*Стаття надійшла до редакції
09 квітня 2025р*

МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

УДК 373.3|.5.015.31:17]:78

БОГОЦЬКА ВАЛЕНТИНА, СЕГЕДА МИКОЛА

викладачі факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

Комунального закладу вищої освіти

«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

***Анотація.** У статті розглядаються теоретичні та практичні аспекти морального виховання школярів через засоби музичного мистецтва. Досліджено потенціал музики як інструменту формування моральних цінностей, розвитку емоційного інтелекту та соціальних навичок учнів. Представлено ефективні методи та форми роботи з музичним матеріалом в освітньому процесі, які сприяють моральному становленню особистості. Особливу увагу приділено інтеграції музичного мистецтва в систему виховної роботи сучасної української школи та формуванню національної ідентичності через музичну культуру. На основі аналізу сучасних досліджень запропоновано педагогічні стратегії, що дозволяють максимально реалізувати виховний потенціал музики.*

***Ключові слова:** моральне виховання, музичне мистецтво, емоційний інтелект, естетичне виховання, національні цінності, інтеграція мистецтв, педагогічні технології.*

Постановка проблеми. Сучасний інформаційного суспільства, освітній простір України перебуває у глобалізаційних процесів та цифровізації процесі трансформації, спрямованій на особливої актуальності набуває проблема формування всебічно розвиненої, морального виховання підростаючого морально зрілої особистості. В умовах покоління. Традиційні підходи до

формування моральних цінностей потребують оновлення з урахуванням сучасних викликів.

Музичне мистецтво з його потужним емоційним впливом, здатністю створювати естетичні переживання та формувати ціннісні орієнтації становить значний потенціал у вирішенні завдань морального виховання школярів. Однак, на практиці цей потенціал реалізується недостатньо. Існує певний розрив між теоретичними розробками та практичним впровадженням інноваційних підходів до морального виховання засобами музики.

Проблема полягає у необхідності систематизації та оновлення педагогічних технологій використання музичного мистецтва як інструменту морально-етичного виховання в сучасних умовах реформування освіти.

Виклад основного матеріалу. Музика є унікальним видом мистецтва, що поєднує емоційний, інтелектуальний та духовний аспекти впливу на особистість. За твердженням Олени Ростовської (2021), "музика промовляє безпосередньо до емоційної сфери дитини, створюючи сприятливе підґрунтя для інтеріоризації моральних цінностей" [5, с. 48]. Сприймаючи музичні твори, дитина переживає емоції, які допомагають осмислити моральні категорії добра і зла, справедливості, людяності, відповідальності.

Дослідження Тетяни Павленко (2020) демонструють, що систематичне залучення дітей до сприйняття високохудожніх музичних творів сприяє розвитку емпатії, толерантності та співпереживання — якостей, які становлять основу морального становлення особистості [4]. Особливого

значення набуває знайомство з національним музичним мистецтвом, що формує національну ідентичність та патріотичні почуття.

Інтеграційний підхід до морального виховання через музику. Сучасна педагогічна наука розглядає музичне мистецтво як компонент інтегрованого підходу до морального виховання. Згідно з концепцією Наталії Марчук (2022), найбільш ефективним є поєднання музичного впливу з іншими видами мистецької діяльності — образотворчим мистецтвом, літературою, театром [3]. Такий підхід дозволяє створити цілісне емоційно-естетичне середовище, в якому формуються моральні переконання та звички школярів.

Інтеграційний підхід знаходить втілення в проєктній діяльності, коли учні досліджують моральні проблеми через призму різних видів мистецтва. Наприклад, проєкт "Музика милосердя" може включати аналіз музичних творів відповідної тематики, створення власних музичних композицій, обговорення морально-етичних проблем та реалізацію соціального компоненту — допомогу тим, хто її потребує.

Інноваційні технології використання музики в моральному вихованні. Сучасні педагогічні технології розширюють можливості використання музики в моральному вихованні. За даними досліджень Ірини Коваленко (2023), особливу ефективність демонструють:

1. Музичні рефлексивні практики — спеціально організовані заняття, де після прослуховування музичних творів учні осмислюють викликані почуття та

співвідносять їх з власним моральним досвідом.

2. Музично-терапевтичні техніки, що дозволяють через творче самовираження досліджувати моральні дилеми та приймати етично обґрунтовані рішення.

3. Цифрові технології музичної творчості — створення учнями власних музичних композицій, що відображають певні моральні цінності [1].

Впровадження цих технологій в освітній процес, як стверджує дослідниця, дозволяє перейти від директивних до партисипативних методів морального виховання, коли учні стають суб'єктами морального самовдосконалення.

Роль педагога в моральному вихованні школярів засобами музики. Ключову роль у реалізації виховного потенціалу музичного мистецтва відіграє особистість педагога. Дмитро Лисенко (2021) наголошує, що учитель повинен володіти не лише музично-педагогічною компетентністю, але й високими моральними якостями, здатністю до емпатійного спілкування, вмінням створювати довірливу атмосферу [2].

Професійна підготовка вчителів мистецьких дисциплін має включати спеціальні модулі, присвячені методиці морального виховання через музику. Важливим аспектом є володіння технологіями діалогічної взаємодії, які дозволяють організувати колективну

рефлексію морально-естетичного досвіду, отриманого через музичне мистецтво.

Висновки. Аналіз теоретичних та практичних аспектів морального виховання школярів засобами музичного мистецтва дозволяє зробити такі висновки:

1. Музичне мистецтво становить потужний ресурс морального виховання завдяки здатності створювати емоційні переживання, які сприяють інтеріоризації моральних цінностей.

2. Найбільш ефективним є інтеграційний підхід, який поєднує вплив музики з іншими видами мистецтва та практичною діяльністю морального спрямування.

3. Сучасні інноваційні технології розширюють можливості використання музики в моральному вихованні, дозволяючи перейти від репродуктивних до творчих методів формування моральної свідомості.

4. Успішна реалізація виховного потенціалу музичного мистецтва залежить від професійної компетентності педагога, його особистісних якостей та здатності створювати сприятливе емоційно-естетичне середовище.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці та експериментальній перевірці методичних систем морального виховання школярів різних вікових категорій із використанням інноваційних музично-педагогічних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Коваленко І. Г. Інноваційні технології музично-естетичного виховання в сучасній школі. *Мистецька освіта: проблеми і перспективи*. 2023. № 2. С. 87-96.
2. Лисенко Д. О. Професійна підготовка вчителя музичного мистецтва до виховної роботи в школі. Харків: Основа, 2021. 176 с.

3. Марчук Н. В. Інтеграційні процеси в мистецькій освіті: теорія і практика. Львів: Світ, 2022. 224 с.

4. Павленко Т. М. Формування моральних цінностей підлітків засобами музичного мистецтва в умовах Нової української школи. Київ: Освіта України, 2020. 198 с.

5. Ростовська О. О. Музичне мистецтво як чинник духовно-морального виховання особистості. *Педагогічні науки*. 2021. Вип. 94. С. 45-53.

Стаття надійшла до редакції

09 квітня 2025р

РОЗВИТОК ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 373.2.015.31

СИВАК МАРИНА

здобувачка вищої освіти факультету

дошкільної освіти та музичного мистецтва

Науковий керівник: ТОКАР Л. П.

доктор філософії, завідувач кафедри теорії,

фахових методик та технологій дошкільної освіти Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract. *The article is devoted to the topical problem of development of research abilities of children of senior preschool age, since their presence in children allows them to act actively, quickly navigate in the situation, and creatively approach problem solving. The foundations of their development are laid in preschool age.*

Key words: *research abilities of children of senior preschool age; research activity; search activity, curiosity, search activity.*

Постановка проблеми. Сучасні стрімкі, швидкоплинні умови дійсності обумовлюють важливість перегляду ролі і значення дослідницьких здібностей у житті людини. У ХХІ столітті стає очевидно, що вміння і навички дослідницького пошуку потрібні не тільки тим, чия діяльність пов'язана з науковою роботою, але й людям інших професій. Універсальні дослідницькі здібності, серед яких найбільш значущими є здатність швидко орієнтуватися в ситуації, творчо підходити до вирішення проблем, уміння знаходити і аналізувати інформацію,

дозволяють людині активно діяти, творити і перетворювати. Основи їх розвитку закладаються вже в дошкільному віці, який характеризується особливою чутливістю до засвоєння навколишньої дійсності, пізнавальною, дослідницькою та пошуковою активністю дошкільника. З великим інтересом діти беруть участь у дослідницькій діяльності, проявляють допитливість і бажання експериментувати. Пошукова активність дитини в спеціально організованих умовах може привести до виникнення дослідницьких здібностей. Ідея розвитку творчої особистості знаходить